

ΣΥΡΙΖΑ
ΕΥΝΑΣΠΙΣΜΟΣ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ

Αθήνα, 6 Σεπτεμβρίου 2019

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη

ΘΕΜΑ: Κατάργηση δεύτερου βαθμού εξέτασης των αιτημάτων ασύλου

Στα επτά μέτρα δράσης για την αντιμετώπιση του Μεταναστευτικού που ανακοίνωσε το ΚΥΣΕΑ στις 31.8.2019, περιλαμβάνεται και η αλλαγή του θεσμικού πλαισίου για τη διαδικασία χορήγησης ασύλου, με κατάργηση του δεύτερου βαθμού εξέτασης του αιτήματος ασύλου μετά την έκδοση απορριπτικής απόφασης. Στόχος είναι, όπως αναγράφεται στον ημερήσιο τύπο « – σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης χορήγησης ασύλου –...να προχωρά άμεσα η διαδικασία επιστροφής του αιτούντος στη χώρα από την οποία προήλθε».

Ο δεύτερος βαθμός κρίσης επί του αιτήματος ασύλου με την άσκηση προσφυγής κατά της απορριπτικής απόφασης χορήγησης προβλέπεται στο άρθρο 61 του ν. 4375/2016, το οποίο ενσωματώνει το άρθρο 46 της κοινοτικής οδηγίας 2013/32/ΕΕ. Στο άρθρο αυτό της Οδηγίας προβλέπεται το δικαίωμα σε «πραγματική προσφυγή».

Παράλληλα, το δικαίωμα της πραγματικής προσφυγής προσδιορίζεται τόσο στο άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε. όσο και στο άρθρο 13 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ). Μάλιστα, βάσει του άρθρου 13 της ΕΣΔΑ το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και το Συμβούλιο της Ευρώπης έχουν αποφανθεί ότι οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να έχουν ουσιαστική και πραγματική δυνατότητα προσφυγής έναντι της άρνησης χορήγησης ασύλου ή άδειας διαμονής ή για οποιαδήποτε καταγγελία τυχόν παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους.

Ειδικότερα, κρίσιμο ζήτημα είναι η προσφυγή να εξασφαλίζει πλήρη εξέταση τόσο των πραγματικών όσο και των νομικών περιστάσεων. Οι δε τασσόμενες προθεσμίες δεν πρέπει να καθιστούν αδύνατη ή υπέρμετρα δυσχερή την άσκηση του δικαιώματος προσφυγής, όπως περιγράφονται

αναλυτικά στο Εγχειρίδιο σχετικά με την ευρωπαϊκή νομοθεσία σε θέματα ασύλου, συνόρων και μετανάστευσης (έκδοση 2014), που εξέδωσαν οι FRA, European Court of Human Rights και Council of Europe.

Υπενθυμίζεται ότι με το ΠΔ 81/2009 είχε επιχειρηθεί αντίστοιχη κατάργηση του δεύτερου βαθμού εξέτασης των αιτημάτων ασύλου, γεγονός που οδήγησε στην αποχώρηση της Υπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ από τη διαδικασία ασύλου και συνετέλεσε μεταξύ άλλων στην καταδίκη της Ελλάδας από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου εξαιτίας της απουσίας ενός δίκαιου και αποτελεσματικού συστήματος ασύλου. Στην απόφαση του ΕΔΔΑ της 21.1.2011 M.S.S κατά Βελγίου και Ελλάδος αναφέρεται ότι *«οι διαδικασίες εξέτασης των αιτήσεων ασύλου, ιδίως όπως διαμορφώθηκαν μετά το πδ 81/2009 με το οποίο καταργήθηκε ο δεύτερος βαθμός εξέτασης των αιτήσεων ασύλου, παραβιάζουν το αρ. 13 της ΕΣΔΑ για δικαίωμα αποτελεσματικής προσφυγής σε δικαστήριο σε συνδυασμό με το αρ. 3, ιδίως αν ληφθούν υπόψη ο εξαιρετικά χαμηλός αριθμός αποφάσεων που κάνουν δεκτές τις σχετικές αιτήσεις, ο μακρύς χρόνος που μεσολαβεί ως την έκδοση απόφασης, η έλλειψη συστήματος παροχής νομικής βοήθειας προς τους αιτούντες και τα γενικότερα διαδικαστικά εμπόδια που τίθενται στους αιτούντες»*.

Επειδή η κατάργηση του δεύτερου βαθμού προσκρούει στο ενωσιακό δίκαιο και στην ΕΣΔΑ,

Επειδή η διαδικασία εξέτασης των αιτημάτων ασύλου σε δεύτερο βαθμό περιβάλλεται από μια σειρά εγγυήσεων, όπως αναστολή της απόφασης επιστροφής μέχρι την τελεσιδικία της απόφασης της προσφυγής, η επαρκής ενημέρωση των προσφευγόντων για τη διαδικασία και τα δικαιώματά τους, η δωρεάν νομική συνδρομή και τα λοιπά δικαιώματα φιλοξενίας που απορρέουν από το στάτους του αιτούντα άσυλο,

Επειδή κατατέθηκε ήδη σχετική ερώτηση με αριθμ. Καταχώρισης 121306 από τον ευρωβουλευτή του ΣΥΡΙΖΑ, κ. Αρβανίτη, προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή,

Επειδή έχουν υπάρξει δημόσιες αντιδράσεις τόσο από την Ένωση Διοικητικών Δικαστών όσο και από οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων που εξειδικεύονται στο αντικείμενο όπως το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες και η Διεθνής Αμνηστία που εκφράζουν την αντίθεσή τους στην κατάργηση του δεύτερου βαθμού,

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

Προτίθεται να επανεξετάσει την πρόταση για κατάργηση του δεύτερου βαθμού εξέτασης των αιτημάτων ασύλου, ώστε η χώρα μας να μην καταπατήσει στοιχειώδη δικαιώματα και εγγυήσεις, που απορρέουν από το ενωσιακό και διεθνές δίκαιο, και να μην αντιμετωπίσει εκ νέου καταδίκες από το ΕΔΔΑ;

Οι ερωτώντες βουλευτές:

Γιαννούλης Χρήστος

Ψυχογιός Γεώργιος

Αγαθοπούλου Ειρήνη-Ελένη

Αλεξιάδης Τρύφων

Αραχωβίτης Σταύρος

Αυγέρη Θεοδώρα

Αυλωνίτης Αλέξανδρος - Χρήστος

Αχτσιόγλου Ευτυχία

Γκαρά Αναστασία

Δρίτσας Θεόδωρος

Ελευθεριάδου Σουλτάνα

Ζαχαριάδης Κωνσταντίνος

Ζείμπέκ Χουσεΐν

Καφαντάρη Χαρούλα

Μάλαμα Κυριακή

Μαμουλάκης Χαράλαμπος

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Μπάρκας Κωνσταντίνος

Μωραΐτης Αθανάσιος

Νοτοπούλου Αικατερίνη

Παπαδόπουλος Αθανάσιος

Πούλου Παναγιού

Σαντορινιός Νεκτάριος

Σαρακιώτης Ιωάννης

Σκουρλέτης Παναγιώτης

Σκούφα Ελισσάβετ

Συρμαλένιος Νικόλαος

Τζούφη Μερόπη

Φάμελλος Σωκράτης

Φωτίου Θεανώ

Χρηστίδου Ραλλία